

PAMÁTNÍK LIDICE

Výroční zpráva
za rok
2008

Identifikační údaje:

Památník Lidice, příspěvková organizace Ministerstva kultury ČR
Tokajická 152
273 54 Lidice
IČO: 708 86 342

Tel. 312 253 088, 469 344 187

Fax. 312 253 063,

e-mail: lidice@lidice-memorial.cz, lezaky@lezaky-memorial.cz

www.lidice-memorial.cz, www.lezaky-memorial.cz

Zřizovací listina

vydaná na základě ustanovení § 31 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky) a rozhodnutí ministra kultury č.j. 9 261/2000 ze dne 6. prosince 2000 o zřízení příspěvkové organizace Ministerstva kultury, v úplném znění z 27. května 2008.

Zřizovatel:

Ministerstvo kultury ČR
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

O B S A H

1. ÚVODNÍ SLOVO
2. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO ČINNOST
3. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY
4. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST
5. VÝHLED NA ROK 2009

Pietní území NKP Ležáky

1. ÚVODNÍ SLOVO

Rok 2008 byl v Památníku Lidice, oproti původním předpokladům, velice tvůrčí, a to hned z několika důvodů.

Zejména došlo od 1. června k převodu NKP – Pietní území Ležáky do správy Památníku Lidice. Toto rozhodnutí nutně změnilo systém práce uvnitř organizace, stalo se však pro většinu pracovníků zároveň výzvou k uplatnění zkušeností z jejich dosavadní činnosti v Lidicích v novém, v mnohém podobném, avšak přece jen spíše rozdílném prostředí, z hlediska historie i současnosti.

Podařilo se dokončit rekonstrukci objektu Pod Tribunou v PL a zahájit tak činnost vzdělávacího střediska určeného zejména pro studenty.

A dalším výrazným prvkem v činnosti PL byla intenzivní mezinárodní spolupráce vyjádřená zejména uskutečněním dvou akcí v jednom roce pod názvem „Světlo za Telavåg a Světlo za San Pancrazio“, uspořádáním mezinárodního kongresu „Současná hrozba neonacismu, projevy xenofobie“ v Praze, Lidicích a Ležákách, za účasti zástupců ze 7 evropských zemí a návštěvou kanadské guvernérky, kterou vyvrcholila celá řada významných zahraničních návštěv PL v uplynulém roce.

Těchto významných úspěchů bylo dosaženo, aniž by byla zanedbána rutinní činnost organizace, do níž lze zahrnout pietní vzpomínku, nové výstavy v galerii a v muzeu, semináře pro pedagogy i studenty, MDVV, vědomostní soutěž, přehlídku dětských sborů, LZV a další kulturní aktivity, investiční i běžnou péči o pietní území a spravované objekty, publikační a propagační činnost.

Ohlédnou-li se za uplynulým rokem, nemohu jinak než poděkovat všem těm, kteří se na úspěších PL podíleli - zaměstnancům, brigádníkům, dodavatelům služeb i osobám s PL spřízněným.

Podařilo se opět omladit základní kádr pracovníků a doplnit jej o obslužné pracovníky z Ležáků, navíc přijmout historika a manažerku pro Ležáky.

Jedná se tak nyní o poměrně stabilizovanou skupinu osob, která je i do budoucnosti jistou zárukou, že se podaří plnit nadále stále náročnější cíle v Lidicích, ale nyní i v Ležákách, při jejich revitalizaci.

JUDr. Milouš Červenci
ředitel Památníku Lidice

2. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO HLAVNÍ ČINNOSTI

Památník Lidice, ležící jen 25 minut jízdy z centra Prahy, je každoročně cílem desetitisíců návštěvníků z celého světa. V roce 2008 jim od dubna, vedle stávajících expozic a výstav, nabídl provoz vzdělávacího střediska s novou stálou expozicí Pod Tribunou.

V 1. patře Lidické galerie a současně ve vzdělávacím středisku je nabízen návštěvníkům výběr z několika filmů: hlavní dokumentární film „Lidice“ a filmy na přání - „Noc delší než den“, „Druhý život Lidic“ a „Lidické ženy vyprávějí“.

Mezi naše služby návštěvníkům patřilo i poskytnutí externího průvodce pietním územím - v českém, anglickém, německém a francouzském jazyce. Průvodce seznámí návštěvníky s historií a provede je místy, kde se nachází společný hrob zastřelených lidických mužů, základy Horákova statku, základy bývalého kostela sv. Martina ze 13. století, základy školy a původní hřbitov. Na pietním území jsou umístěny i sochy a plastiky. Nejznámějším dílem je sousoší od akademické sochařky Marie Uchytilové „Pomník dětských obětí války“.

V přízemí Lidické galerie je vystavena část „Lidické sbírky“, kde si návštěvníci mohou prohlédnout díla darovaná Lidicím od umělců z celého světa. V 1. patře Lidické galerie našla své místo „Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice“. V roce 2008 zde byly vystaveny vybrané výtvarné práce, které děti z celého světa zaslaly do 36. ročníku MDVV. K vyplnění období mezi jednotlivými ročníky MDVV je 1. patro galerie využíváno ke krátkodobým výstavám zejména současného umění.

Pracovníci Památníku poskytují informace a odborné konzultace studentům, badatelům, pracovníkům massmédií, ale i řadovým občanům z celého světa. Památník Lidice spolupracuje při poskytování služeb s řadou institucí a organizací z domova i ze zahraničí.

Uplynulý rok byl rokem 66. výročí vyhlazení obce Lidice německými nacisty. Návštěvníci a hosté Památníku Lidice si připomínali tragédii novodobých dějin a uctili památku obětí zločinů nacismu. Podobně jako v předcházejících letech, byla ústřední akcí pietní vzpomínka, která se konala v sobotu 14. června u hromadného hrobu zastřelených lidických mužů.

Návštěvnost v Památníku Lidice v roce 2008

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2008 - Muzeum

	<i>cizinci</i>	<i>ČR</i>	<i>ciz. studenti</i>	<i>ČR studenti</i>	<i>zdarma</i>	<i>ostatní</i>	<i>svatby</i>	<i>celkem</i>
Leden	57	53	104	93	11	9	0	327
Únor	45	94	545	211	5	13	0	913
Březen	127	147	892	213	70	85	0	1534
Duben	242	174	1229	831	340	167	0	2983
Květen	255	339	1013	1638	463	187	0	3895
Červen	164	267	664	1490	5109	274	300	8268
Červenec	369	520	1095	318	84	203	350	2939
Srpen	316	477	333	367	25	150	384	2052
Září	195	103	2699	546	276	329	250	4398
Říjen	290	149	1636	702	156	165	0	3098
Listopad	82	73	266	102	9	24	0	556
Prosinec	29	39	120	150	8	7	0	353
celkem	2171	2435	10596	6661	6556	1613	1284	30963

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2008 - Galerie

	<i>cizinci</i>	<i>ČR</i>	<i>ciz. studenti</i>	<i>ČR studenti</i>	<i>zdarma</i>	<i>ostatní</i>	<i>kultura</i>	<i>celkem</i>
Leden	5	19	32	68	38	6	127	295
Únor	15	12	1	0	125	44	149	346
Březen	25	37	100	9	121	4	61	357
Duben	88	27	113	179	26	3	0	436
Květen	11	34	35	24	447	29	136	716
Červen	19	42	73	102	539	59	120	954
Červenec	26	33	30	57	74	19	0	239
Srpen	16	43	42	30	15	11	0	157
Září	32	6	44	239	454	49	450	1274
Říjen	27	61	140	108	119	97	140	692
Listopad	9	40	65	71	111	8	499	803
Prosinec	0	79	0	6	1	1	298	385
celkem	273	433	675	893	1568	330	1980	6269

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2008 - celkem

	<i>cizinci</i>	<i>ČR</i>	<i>ciz. studenti</i>	<i>ČR studenti</i>	<i>zdarma</i>	<i>ostatní</i>	<i>kultura/svatby</i>	<i>celkem</i>
Leden	62	72	136	161	49	15	127	622
Únor	60	106	546	211	130	57	149	1259
Březen	152	184	992	222	191	89	61	1891
Duben	330	201	1342	1010	366	170	0	3419
Květen	266	373	1048	1662	910	216	136	4611
Červen	183	309	737	1592	5648	333	420	9222
Červenec	395	553	1125	375	158	222	350	3178
Srpen	332	520	375	397	40	161	384	2209
Září	227	109	2743	785	730	378	700	5672
Říjen	317	210	1776	810	275	262	140	3790
Listopad	91	113	331	173	120	32	499	1359
Prosinec	29	118	120	156	9	8	298	738
Cel. 2008	2444	2868	11271	7554	8626	1943	3264	37970
Cel. 2007	3071	5339	10300	8164	12129	1832	2320	43175
Rozdíl	-627	-2471	971	-600	-3503	111	945	-5205

Komentář k tabulce:

V roce 2008 zaznamenán pokles návštěvnosti o 12%, zejména z důvodu nižší návštěvy při červnové pietní vzpomínce, a to jak v oficiální části, tak i v odpolední části pořádané KSČM.

Nepříjemným zjištěním je výrazný pokles návštěvnosti v kategorii dospělých návštěvníků z ČR, ale i mírný pokles návštěv našich studentů, přestože byl zahájen provoz vzdělávacího střediska.

Potěšitelným je naopak nárůst návštěvnosti zahraničních studentů a také kulturních pořadů.

Návštěvnost NKP Ležáky za rok 2008

	<i>cizinci</i>	<i>ČR</i>	<i>ciz. studenti</i>	<i>ČR studenti</i>	<i>zdarma</i>	<i>ostatní</i>	<i>kultura</i>	celkem
Leden								
Únor								
Březen								
Duben								
Květen	18	182	0	168	30	203	0	601
Červen	7	222	0	126	1526	224	0	2105
Červenec	26	560	0	113	133	241	0	1073
Srpen	14	548	0	142	68	176	0	948
Září	13	167	0	52	120	110	0	462
Říjen	31	3	0	0	20	48	0	102
Listopad								
Prosinec								
celkem	109	1682	0	601	1897	1002	0	5291

Návštěvnost v NKP Ležáky je pro nás statistickým východiskem do dalších let.

Hlavní skupiny příjemců služeb Památníku Lidice – cílové sociální kategorie

děti do 18 let

mládež do 26 let

senioři

osoby se zdravotním postižením

cizinci

krajané

obyvatelé venkova

VIP návštěvníci Památníku Lidice v roce 2008

■ Studentka FF UK G. Literová stážující v Památníku Lidice se v závěru roku 2007 zúčastnila setkání v řecké mučednické vesnici Ypati a na tuto spolupráci navázalo setkání v Lidicích, které proběhlo dne 29. března 2008. Lidice navštívil starosta řeckého okresu Ypati pan Dimitrios Karavanas s delegací tamějších zastupitelů. Okres Ypati spravuje 16 vesnic se 7 000 obyvateli. Hlavní městem tohoto okresu je mučednické město Ypati, zhruba se 700 obyvateli. Toto město bylo v roce 1944 za odboj proti nacistům tvrdě potrestáno. Odbojáři, kteří pomáhali spojencům s destrukcí mostu, díky němuž Němci zásobovali své vojáky na ostrovech, byli popraveni. Vesnice byla zničená, avšak na stejném místě opět vybudována po válce. Starosta okresu Ypati pan Dimitrios Karavanas v rámci projektu, který byl podpořen Evropskou komisí, chtěl navázat spolupráci a přátelství mezi dalšími mučednickými městy nejenom v Řecku a dále i s evropskými mučednickými vesnicemi a městy. Proto se obrátil na Památník Lidice, aby se stal prvním zahraničním partnerem. Pan starosta shlédl expozici PL, která ho velice zasáhla, prohlédl si pietní území a setkal se s místostarostkou obce Lidice paní Ing. Hanou Pokornou a se zástupcem ředitele PL panem Jaroslavem Tauberem. Na následující schůzce, která proběhla v seminární místnosti Lidické galerie se řešil program a organizace mezinárodního setkání, které proběhlo 20. – 22. června 2008 v řecké Ypati (viz. Účast Památníku Lidice v zahraničí).

Starosta regionu Ypati, pan Dimitrios Karavanas (čtvrtý zleva)

■ Dne 28. července Památník Lidice přivítal vzácnou návštěvu z Cwmgiedd, ze Silent Village, sestry Elizabeth a Helen Alexander, obě dámy mají k Lidicím blízký vztah. Zúčastnily se natáčení filmu "The Silent Village" - "Tichá ves", podle námětu Dr. Viktora Fischla, který byl uveden do kin v roce 1943. Počátky filmu můžeme zaznamenat již na počátku září 1942, kdy režisér filmu Humphrey Jennings odjel do waleské hornické vsi Cwmgiedd, aby občany této vesnice seznámil s historií a tragédií obce Lidice. Místní obyvatelé se zcela ztotožnili s tragickým osudem československých obyvatel obce Lidice a film je proto mimořádně skutečný a emotivní. Paní Elizabeth a Helen ve filmu hrály kojenky, které nacisté ženám vzali z náruče. Obě ženy vzpomínaly na píseň, kterou pár minut před popravou zpívali muži " Země mých otců, země svobodná", na jejímž vzniku se podílel jejich příbuzný. V publikaci "Lidice - příběh české vsi" rovněž na několika fotografiích věnovaných natáčení je zachycen jejich otec a strýc, jak debatují v hospodě, jako to dělávali lidičtí muži.

■ Dne 29. července 2008 navštívil lidické muzeum pan Javier Ramirez Campuzano z Mexika se svou dcerou. Pan Javier přijel do Lidic z hlavního města Mexika. Pan Javier žije v městské části Mexico City s názvem "San Jeronimo Lidice". Tato městská část, která čítá téměř 200 tisíc obyvatel, byla dříve samostatné město, nyní však splynula s vlastním hlavním městem.

■ Dne 27. srpna z Ostrova nad Ohří přijel pan Všemil Bušek, který se narodil v roce 1924. Pan Všemil i jeho rodina je s osudem Lidic úzce spjata. Otec pana Všemila, pan Jan Bušek se dne 18. července 1942 vydal do zničených Lidic s fotoaparátem zdokumentovat běsnění nacistických okupantů, k této nebezpečné akci se odhodlal i přes obavy své manželky a třech synů. Se svým fotoaparátem byl Jan Bušek zastižen dvěma příslušníky četnického pohotovostního oddílu z Buštěhradu na území původního hřbitova v Lidicích. Oba muži se rozhodli Jana Buška propustit a dokonce mu ponechali fotoaparát se získanými snímky. Pan Všemil Bušek, syn onoho hrdiny je předal průvodkyním v muzeu Památníku Lidice společně s několika předměty, které otec pana Buška v července 1942 našel. Jedná se o kovovou násadu na krumpáč, část mlýnku a fotoaparát značky Baby - Brownie, kterým byly vyfoceny snímky, které pan Všemil předal do archivu Památníku Lidice. Mezi vzácné dary od pana V. Buška patří i několik dokumentů, které se týkají návštěvy a zadržení jeho otce Jana Buška na území lidického hřbitova.

Pan Všemil Bušek v Lidicích

■ Dne 18. září 2008 v dopoledních hodinách navštívila Památník Lidice 90-ti členná delegace SPD z Německa v čele s městskou radní Berlína paní Angelikou Schöttler a zemským předsedou SPD panem Michaellem Müllerem. Ve skupině byla řada poslanců a funkcionářů SPD. Vzácnou delegaci SPD přivítal ředitel Památníku Lidice JUDr. Milouš Červenc, představitelé ZO ČSBS a pamětníci. Delegace si prohlédla multimediální expozici muzea, poté areál muzea a pietní území. U hromadného hrobu lidických mužů uctila památku nevinných lidických obětí položením věnce a 1 minutou ticha, dále zasadila růžový keř v Růžovém sadu přátelství a míru. Na závěr si prohlédla sbírky v Lidické galerii.

■ Dne 22. září 2008 Památník Lidice navštívily Lidice sestry z Evangelického Mariina sesterstva. Před 39 lety uskutečnily sestry z Evangelického Mariina sesterstva z německého města Darmstadt cestu do Památníku Lidice, aby položily květiny u hromadného hrobu mužů. Nyní přišly sestry opět na stejné místo, aby se pomodlily a omluvily činy nacistů za 2. světové války. Evangelické Mariino sesterstvo bylo založeno v roce 1947. Tři sestry předaly průvodkyním v muzeu památnou desku se slovy Ježíše Krista v německém, českém a anglickém jazyce:

Smiluj se nade mnou, Bože, podle milosrdenství svého, velké množství slitování svých shlad' přestoupení má. Nebo já znám přestoupení svá a hřích můj přede mnou jest ustavičně.

Žalm 51, 3+5

V lítosti a bolu nad velkým hříchem našeho německého národa vůči českému národu s prosbou za odpuštění, za vše, co se stalo. V lásce k českému národu.

*Evangelické Mariino sesterstvo
Darmstadt, Německo*

■ Na sklonku října 2008 navštívil PL pan Antonín Jandáček, významný český emigrant, který zůstal po celý život velkým československým vlastencem. Pan Antonín Jandáček emigroval se svou maminkou v prosinci roku 1950 do Spojených států amerických. Jeho datum narození je symbolické a možná i to předurčilo jeho vztah k Lidicím. Narodil se 10. 6. (ve stejný den, jako se odehrála lidická tragédie), jen o 8 let dříve. Pan Jandáček složil maturitu již v USA v roce 1953. Celý jeho život je však spjat s Československem. V Chicagu (stát Illinois) vyučoval na High school nejen historii a anglický jazyk, ale i jazyk český. Pan Jandáček při rozhovoru s průvodkyní Památníku Lidice vyprávěl o každoročních pietních vzpomínkách v Crest Hill, kde se schází 200-300 lidí, aby uctili památku mrtvých z Lidic. Lidé ze Sdružených československých spolků z okolí Chicaga se každoročně sejdou, aby položili věnec u pomníku a poté si zazpívali lidové písně a vyslechli recitace českých básní.

Ocenění Památníku Lidice

■ Po celém světě stále více turistů navštěvuje místa, jako jsou koncentrační tábory, vražedná pole v Kambodži nebo místa postižená vlnou tsunami. Navštěvování míst spojených se smrtí a utrpením se nazývá temná turistika. Agentura Czech Tourism připravila anketu o nejtemnější turistické místo v Česku. Nejvíce hlasujících zvolilo za nejtemnější místo Terezín, na druhém místě skočily vypálené obce Lidice a Ležáky a na 3. místě Slavkovské bojiště.

■ Při příležitosti zahájení podzimní výstavy ovoce byl Českým zahrádkářským svazem US Kladno předán Památníku Lidice skleněný pohár a diplom za vítězství v soutěži "O nejkrásnější růži Kladenska", která se uskutečnila v září tohoto roku. Pohár přebírala z rukou primátora města Kladna Ing. Dana Jiráňka vedoucí lidických zahradníků paní Libuše Beranová.

Paní Libuše Beranová a předseda ČSZ pan Josef Jandík

Přehled hlavních akcí organizovaných Památníkem Lidice v roce 2008

■ Tradiční **Pietní vzpomínka, letos u příležitosti již 66. výročí vyhlazení obce Lidice** německými nacisty se konala 14. června 2008 pod záštitou ministra kultury ČR za účasti zahraničních delegací z Brazílie, Holandska, Itálie, Norska, SRN a Slovenska. Přítomni byli velvyslanci nebo jejich zástupci z 29 zemí světa. Z vládních a politických představitelů zde byli přítomni předseda Senátu a předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, dva ministři, zástupci dalších rezortů a Generálního štábu AČR. Hlavní projev přednesl předseda Senátu Přemysl Sobotka. Se zdravicí za zahraničí delegace vystoupila vedoucí norské delegace Nina Glesnes. Pietní vzpomínka byla, ve spolupráci s ČSBS a dalšími místními zájmovými organizacemi tak, jako v minulých letech, obohacena celou řadou doprovodných akcí v Lidicích i v přilehlém regionu.

■ Bezprostředně po oficiální pietní vzpomínce následoval pietní akt KSČM, jehož účastníci se také nakonec sešli v hledišti přehlídky dětských sborů. Podle odhadu prošlo v tento den Památníkem Lidice zhruba 5 tisíc, převážně spokojených návštěvníků.

■ Významným doprovodným programem byla **2. celostátní přehlídka dětských pěveckých sborů „Světlo za Lidice“**, která se uskutečnila bezprostředně po pietní vzpomínce v prostoru u gloriety před muzeem. Přehlídky se zúčastnilo 14 sborů z jednotlivých krajů a vystoupilo zde téměř 600 účinkujících. Slavnostní zahájení provedl předseda Senátu Přemysl Sobotka a úvodní písně zazněly v podání Lucie Bílé, která opět převzala uměleckou záštitu. Oživením přehlídky sborů bylo vystoupení norského smíšeného sboru Sund Blandakor a rovněž tak chlapeckého sboru Boni Pueri z Hradce Králové.

Světlo za Televög, 13. června 2008

Byla další akcí tohoto typu pořádaná Památníkem Lidice, tentokrát jako doprovodný program pietní vzpomínky. Součástí akce byla výstava o tragédii v norském Telavägu, výstavka výtvarných prací dětí z Norska, mezinárodní odborný seminář na téma „Tragédie v Telavägu“ a „Námořní doprava během Druhé světové války“, Koncert norského pěveckého sboru Sund Blandakor i ochutnávka norské národní kuchyně.

Rybářskou vesnici Telavåg, ležící v severní části Norska, 60 km od Bergenu, nacisté 26. dubna 1942 vypálili a její obyvatele poslali do koncentračního tábora. Byl to akt msty za tamější odbojovou činnost.

► Poprvé byly udělovány **Pamětní odznaky Památníku Lidice s diplomem** spolupracovníkům a zaměstnancům za výrazný přínos pro činnost PL. Slavnostní předávání odznaků se uskutečnilo po zahájení přehlídky dětských sborů v objektu IN MEMORIAM za přítomnosti čestné stráže Velitelství posádky Praha.

Celkem bylo uděleno 15 stříbrných a bronzových odznaků. Mezi oceněnými byli dlouholetí zaměstnanci PL, lidické ženy a děti, autoři muzejní expozice, umělci, partneři ze zahraničí a další osobnosti. Nositelem stříbrného odznaku s číslem 001 se stal předseda Senátu P ČR Přemysl Sobotka a bronzový odznak č. 001 byl udělen In memoriam bývalé ředitelce PL Ing. Marii Tělučilové.

► Uctění památky lidických občanů v Praze dne 16. června 2008.

■ Světlo za San Pancrazio, 2.- 3. září 2008 : Památník Lidice navázal na sérii poznávacích a kulturních programů, které s názvem „Světlo za...“ věnuje evropským sídlům postiženým podobnými událostmi, a po francouzském Oradouru, norském Telavagu a dalších místech uspořádal na začátku září „Světlo za San Pancrazio“. Během dvou dnů se kromě jiného zde uskutečnily vernisáž výstavy „Tragédie v San Pancraziu“, seminář o vyhlazení San Pancrazia, koncert houslového virtuosa Václava Hudečka v zahradě Lidické galerie a rovněž ochutnávky české i italské národní kuchyně. Italskou stočlennou delegaci přijali zastupitelé obce Lidice i primátor Kladna Dan Jiránek. Starosta obce Bucine Sauro Testi, místostarostka obce Lidice Hana Pokorná a ředitel Památníku Lidice Milouš Červenci podepsali Memorandum o vzájemné spolupráci, které stanovuje vztahy a kontakty jak mezi památníky obou míst, tak i obcemi. "Světlo za San Pancrazio" představovalo zatím nejpůsobivější a nejemotivnější setkání, jaké se v rámci cyklu „Světlo za..." v Lidicích konalo.

Přehled výstav uspořádaných Památníkem Lidice v roce 2008

- Stálá multivizuální expozice v muzeu Památníku pod názvem „A nevinní byli vinni...“ byla v celoročním provozu.

- Z nových dokumentů Památníku Lidice, vernisáž 15. ledna 2008

V posledních dvou letech přibýly do sbírek Památníku Lidice fotografie a dokumenty, které vypovídají o strašlivé historické realitě, která se v Lidicích odehrála a na kterou všichni se slzami v očích s hrůzou vzpomínají. Většina snímků, které se až do dnešních dnů ze starých Lidic dochovaly, je již valnou většinou známa. Přesto se však i dnes, s odstupem mnoha desetiletí, objevují další fotografie a dokumenty, které nám pomáhají poznávat, jak v minulosti žila tato krásná středočeská ves Lidice. Autorem výstavy byl PhDr. pplk. Eduard Stehlík z VHÚ Praha.

- Výstava „Karel IV. v Braniborsku“, vernisáž 7. dubna 2008

Památník Lidice ve spolupráci s Kruhem přátel česko-německého porozumění uvedl putovní výstavu pod názvem „Karel IV. v Braniborsku“, jejímž autorem je Sigrig Brückner a Dr. Eberhard Kemnitz z Muzea města Tangermünde.

Tato výstava nás zavedla nazpět do 14. století, kdy Tangermünde v létech 1373 – 1378 vzestoupilo na jedno z mocenských center Svaté říše římské, vedle Prahy a Norimberku. Císař Karel IV. vytvořil z Tangermünde své oblíbené sídlo a vládl odtud Braniborské marce, kterou získal pro svého nezletilého syna Václava, a také Svaté říši římské.

Kruh přátel německo-českého porozumění se mezi jiným ujal úlohy upozornit na historické pospolitosti v německé i české historii, na společné politické, kulturní a lidské tradice. I když jsou již časově velmi vzdáleny, nesmí upadnout do zapomenutí, ježto oba národy musely prodělat v novější historii špatné zkušenosti.

To vedlo k rozhodnutí vypracovat, z původního podání v Tangermünde také verzi v českém jazyce a předložit ji k dispozici i zájemcům v sousední zemi.

V České republice se této zajímavé výstavy jako první ujal Památník Lidice, který ji v rámci spolupráce s Kruhem přátel česko-německého porozumění prezentoval ve dnech od 7. dubna do 9. června 2008 ve výstavní síni Pod Tribunou.

■ Výstava Irisů, vernisáž 22. května 2008

Přehlídka nejnovějších odrůd kosatců Českého svazu zahrádkářů.

Tato výstava byla doprovodnou akcí k 66. výročí lidické tragédie. Výstava probíhala do 25. května 2008 ve výstavní síni Pod Tribunou.

■ Výstava „ŽIDÉ V BOJI A ODBOJI“, vernisáž 18. června 2008

Na 26 závěsných skleněných panelech představovala rezistenci československých Židů v letech druhé světové války, o níž se často pochybovalo, ba pochybuje dodnes.

Cílem výstavy bylo prezentování Židů nejen jako obětí, ale také jako lidí, kteří se bránili násilím, jakmile o něm věděli. Vždyť tolik jich odcházelo do internace, aniž by tušili, co je čeká! Proto se staví proti lži o tom, že šli jako ovce, smíření s tzv. konečným řešením. Všechny oběti, a to i z řad většinové československé společnosti, byly oběťmi obrovského systému lži o cestě za prací, o fyzické lenosti a vychytralosti židovského národa, který chce údajně ovládnout svět.

Informace, které jsou výsledkem dlouholeté práce historiků, a dosud nejsou uzavřené, dokazují, že Židé se zúčastnili bojů proti nacismu a fašismu se zbraní v ruce v překvapivě vysokém počtu. Výstava „Židé v boji a v odboji“ to potvrdila.

Věříme, že se nám společně podařilo sdělit veřejnosti co nejvíce informací o vysoké účasti Židů v protinacistické rezistenci a v bojích za osvobození Československa.

Autory výstavy jsou přední česko-slovenští historikové PhDr. Zlatica Zudová-Lešková a PhDr. Jan Němeček z Historického ústavu AV ČR.

Výstava trvala do 30. září 2008 ve výstavní síni Pod Tribunou.

■ Oběti neonacismu po roce 1989 v ČR, vernisáž 3. října 2008

Expozice připomíná oběti neonacistických útoků na území České republiky po roce 1989 a provádí návštěvníka od prvních porevolučních případů rasově motivovaných vražd až k dnešním medializovaným kauzám. Výstava byla uspořádána v rámci mezinárodního kongresu pořádaného Památníkem Lidice pod názvem „Současná hrozba neonacismu, projevy xenofobie“. Autorský tým tvořil kolektiv studentů ve spolupráci s Antifašistickou akcí. Slavnostního zahájení se zúčastnily zahraniční delegace z 8 evropských zemí. Výstava byla pro zájem veřejnosti prodloužena až do jara 2009.

■ Lidičtí muži v boji za svobodu, vernisáž 29. října 2008

V „osmičkovém“ roce si naše republika připomínala celou řadu výročí, která jsou nerozlučně spjata jak s jejím vznikem, tak i nelehkými osudy ve dvacátém století. Právě k 90. výročí vzniku Československa se Památník Lidice rozhodl připravit výstavu „Lidičtí muži v boji za svobodu“, která si kladla za cíl seznámit veřejnost s dosud neprávem opomíjenou kapitolou historie Lidic. Jen hrstka zasvěcených totiž ví, že se lidičtí zapojili do boje za svobodu Československa v obou světových válkách a vlastně byli připraveni bránit i v osudném osmatřicátém roce. Autorem výstavy byl PhDr. pplk. Eduard Stehlík z VHÚ Praha. Výstava trvala až do jara 2009.

■ Stálá expozice v Lidické galerii seznamuje návštěvníky s „Lidickou sbírkou“ – díly darovanými Lidicím od umělců z celého světa. Sbíрка má v současné době 422 děl, vystaveno je 94 děl autorů z České a Slovenské republiky, SRN, Francie, Maďarska, Polska, Nizozemí, Řecka, Velké Británie aj., ostatní díla jsou uložena v depozitáři.

Stálá sbírka – Lidická sbírka

■ Dne 14. února 2008 se konala vernisáž výstavy kladenských fotografů, manželů Jiřího a Jiřiny Hankeových – Dva pohledy. Tato výstava černobílých fotografií J. Hankeho s tematikou srovnávání podobných míst na Kladensku a v cizině (převážně USA), stejně jako barevných fotografií J. Hankeové přibližující návštěvníkům osobní vnitřní zápas, se setkala s velkým zájmem široké veřejnosti. Výstava skončila 4. května 2008.

Instalace výstavy Dva pohledy – Jiří a Jiřina Hankeovi

➤ Dne 28. května 2008 proběhla slavnostní vernisáž s předáváním cen vítězům, která zahájila 36. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2008 (MDVV Lidice) a již se zúčastnil také 1. náměstek ministra kultury ČR JUDr. František Mikeš, náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. PhDr. Dušan Lužný, vedoucí tajemník České komise pro UNESCO Ing. Pavel Škoda, velvyslanci Ázerbájdžánu, Bosny a Hercegoviny, Finska, Polska a zástupci velvyslanectví Běloruska, Bulharska, Číny, Filipín, Chorvatska, Japonska, Peru, Rumunska Slovinska, Srbska a Sýrie. Hlavními tématy tohoto ročníku byla „Brambora“ a „Světové jazyky“. Příznivá odezva mnoha, zejména dětských, návštěvníků z ČR i ze zahraničí potvrzuje její trvalou oblibu. Výstava přibližně 1 200 dětských výtvarných prací z celého světa byla ukončena 29. října 2008. Vše o pořádání této světové soutěžní přehlídky dětského výtvarného umění je možno nalézt na www.mdvv-lidice.cz.

Instalace 36. ročníků Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2008

➤ Po skončení dětské výstavy se konala v Lidické galerii další z krátkodobých výstav, kterou připravila paní Věra Jirousová. Výstava měla název Hluboká tajemnost TAO a její vernisáž se konala 13. listopadu 2008. Na výstavě bylo zastoupeno 17 současných autorů - Jitka Anlaufová, Jiřina Hankeová, Alena Kotzmannová, Romana Rotterová, Viktorie Rybáková, Jitka Válová, Janka Vidová, Luděk Filipický, Jiří Hanke, Kim Houdek, Vladimír Kokolia, KW, Michal Matzenauer, Miloš Šejn i zesnulí Václav Boštík, Olga Karlíková a Bohuslav Reynek. Tato výjimečná výstava měla velký ohlas i návštěvnost.

Vernisáž výstavy Hluboká tajemnost TAO, vlevo výtvarnice Jitka Válová.

Vzdělávání v Památníku Lidice v roce 2008

PAMÁTNÍK LIDICE

■ Zahájení provozu nového vzdělávacího střediska v objektu Pod Tribunou 1. 4. 2008 bylo událostí roku. Volně přístupné výstavní prostory nabízejí návštěvníkům expozici z názvem „...a jméno obce bylo vymazáno“ s přehledným připomenutím lidických událostí a řadou dokumentačních materiálů navazujících na multimediální expozici muzea. Expozici doplňuje interaktivní panel s nabídkou dokumentárních a krátkých filmů. Vedle toho je zde počítáno i s možností instalací výstav tematicky korespondujících s novodobými dějinami.

Součástí střediska je také učebna s počítačovým vybavením, které prostřednictvím prezentačního a výukového softwaru speciálně vyvinutého pro Památník Lidice umožňuje nahlédnout do digitalizovaných materiálů historické sbírky Památníku Lidice. Práce s historickým materiálem je součástí vzdělávacích programů pro školy. Za asistence lektora si mohou žáci osvětlit informace z expozice muzea a rozšířit je o nové poznatky související s obdobím druhé světové války. Otevřením vzdělávacího střediska se výrazným způsobem rozšířily možnosti pro nabídku vzdělávacích programů pro školy. Od května do prosince proběhlo ve vzdělávacím středisku 35 programů s názvem „Příběh obce Lidice“, kterých se zúčastnilo 779 žáků základních a středních škol.

Pro badatelskou činnost je v objektu střediska připravena samostatná místnost. Počítačové vybavení umožní jednotlivým zájemcům bádání v digitálním archivu Historické sbírky Památníku Lidice s mnoha podnětnými a zajímavými odkazy.

Od 1. února do června 2008 probíhal 3. ročník mezinárodní internetové vědomostní soutěže pro mládež „Lidice pro 21. století“, jehož vyhlášovatelem je Památník Lidice, Vojenský historický ústav Praha a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. Účastníci soutěže (rozdělení do dvou věkových kategorií 11 - 14 let a 15 - 18 let) vypracovávali prostřednictvím internetu vědomostní test a literární práci na téma Návraty domů a Jen slovy se zlu čelit nedá. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže a předání cen vítězům se konalo 19. června 2008 v Památníku Lidice. Vítězové získali věcné ceny od partnerů soutěže a absolvovali vyhlídkový let nad Středočeským regionem. Tři ocenění soutěžící se navíc zúčastnili týdenního pobytu v Bucine v Toskánsku, věnovaného italským partnerem Památníku Lidice. 3. ročníku soutěže se zúčastnilo 2076 žáků a studentů z jedenácti zemí světa.

Ve dnech 29. února až 3. března uskutečnily průvodkyně Památníku Lidice poznávací exkurzi do památníků muzeí ve Francii. Účastníci exkurze navštívili muzea výtvarného umění v Paříži (L'ouvre a D'Orsay), Muzeum Míru v Caen a pláže vylovení v Normandii.

Na základě pozvání Muzea SNP v Banské Bystrici se dne 23. června 2008 zúčastnila v Památníku Terezín MgA. N. Rezková vyhodnocení Projektu vagón, který realizovalo zmíněné muzeum ve spolupráci se Slovensko-českým klubem. Památník Lidice jako partner projektu pomohl s korekturami a překlady lektorských textů, poskytl rovněž Muzeu SNP kontakty na vybrané české školy. Vyhodnocení se zúčastnil také předseda Poslanecké sněmovny P ČR M. Vlček, ministryně vlády ČR pro lidská práva a menšiny D. Stehlíková, zástupce velvyslanectví SR v ČR a další významní hosté.

Ve dnech 11. - 12. srpna 2008 MgA. Rezková Příbylová a Mgr. Kyncl navštívili NKP Ploština a Památník Javoříčko. Účelem cesty bylo zmapovat v místě dostupný materiál k událostem odehrávajících se zde na konci druhé světové války, zjistit možnosti pro další odborné studium dané problematiky a ověřit podmínky pro pořádání akreditovaných seminářů pro učitele v daných lokalitách. Dne 11. srpna se také jmenovaní zúčastnili jednání u primátora Pardubic, na kterém podpořili svými návrhy na využití pardubického zámku snahu o jeho rekonstrukci a záchranu.

Ve dnech 9. - 12. října 2008 se N. Rezková Příbylová zúčastnila zahraničního semináře pořádaného Památníkem Terezín pro pedagogické pracovníky. V rámci tohoto semináře navštívila KT Ravensbrück a KT Sachsenhausen. Cílem semináře bylo seznámit učitele s historií těchto míst, přiblížit jim práci lektorů v Ravensbrücku a zároveň prezentovat projekty účastníků semináře, které na svých školách realizují.

- 4. listopadu vystoupil ředitel Památníku Lidice a historik NKP Ležáky Mgr. Vojtěchem Kynclem na veřejném slyšení Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice v Senátu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které bylo iniciováno panem Nikolajem V. Palatajkovem. Cílem veřejného slyšení výboru bylo zhodnocení současného stavu občanského a právního vědomí dětí a mládeže. Na základě tohoto slyšení a spolupráce s N. V. Palatajkovem připravuje Památník Lidice jako koordinátor návrh systematické výchovy v projektu „Výchova příkladem“.

- Ve dnech 11. - 12. listopadu 2008 se MgA. Rezková Příbylová a Ing. Marinov zúčastnili V. celorepublikového kolokvia pořádaného AMG věnovaného problematice muzeí a vzdělávacího systému v ČR. MgA. Rezková Příbylová zde přednesla příspěvek na téma: Vzdělávání v Památníku Lidice v návaznosti na multimediální expozici, který v krátkosti shrnul její praktické poznatky ze vzdělávací činnosti související s expozicí muzea v Památníku Lidice.

- Ve dnech 24. - 25. listopadu 2008 se MgA. Naďa Rezková Příbylová zúčastnila semináře Historie a škola VII., Člověk, společnost, dějiny věnovaného tématu internacionalizace školní výuky dějepisu v kontextu RVP ZV, RVP G, RVP SŠ. N. Rezková Příbylová seznámila přítomné se vzdělávací činností Památníku Lidice, podrobně informovala především o akreditovaných seminářích pro učitele, o vzdělávacích programech pro žáky I. a II. stupně ZŠ a SŠ, o mezinárodní internetové soutěži „Lidice pro 21. století“ a o projektu „Oběti a hrdinové“.

- V roce 2008 se v PL uskutečnily 2 akreditované semináře pod názvem „Příběh české vsi Lidice“ a 2 akreditované semináře „Co je fašismus a nacismus“ určené v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků učitelům dějepisu, občanské výchovy a dalších humanitních předmětů. Na seminářích přednášeli prof. PhDr. Jan Kuklík, CSc. a pplk. PhDr. Eduard Stehlík. Součástí seminářů byly také besedy s lidickými pamětníky. Tyto semináře absolvovalo 57 pedagogů. Seminári „Příběh české vsi Lidice“ skončila v roce 2008 platnost akreditace.

- V závěru roku 2007 získal PL akreditaci MŠMT pro odborný seminář pro pedagogy s názvem „Odbojová činnost na území Protektorátu a nacistická represe“. V roce 2008 se uskutečnily celkem tři tyto semináře za účasti 62 pedagogů. Jeho zvláštností bylo, že probíhal v Památníku Pankrác, který je součástí věznice Pankrác.

- V průběhu roku proběhlo pět vzdělávacích výtvarně zaměřených programů „Co mi sochy vyprávěly“ pro žáky I. stupně základní školy. Celkem se tohoto programu zúčastnilo 97 dětí.

Ediční a propagační činnost

■ Publikace „Jak se chodí do Lidic“, autora Přemysla Veverky. Křest v Lidicích se uskutečnil dne 20.5., ukázky z knihy četl Josef Somr, hudební vložku zajistil Karel Vágner s dětmi. Druhý křest knihy se uskutečnil v Paláci knihy Luxor v Praze dne 4. 6. 2008 a uváděl jej Vratislav Ebr. Ukázky četl opět Josef Somr. Obou křtů se zúčastnily také lidické ženy a děti.

■ Stálá spolupráce PL s Klubem autorů literatury faktu (KALF), kolektivním členem Obce spisovatelů pokračovala a jejím vyvrcholením bylo setkání autorů literatury faktu v Letohradu ve dnech 16. - 18. září. V rámci této akce se uskutečnila řada besed ve školách, kterých se zúčastnil i ředitel PL.

■ V souvislosti s otevřením nové expozice byly inovovány některé propagační materiály, brožury a průvodce pietním územím a galerií v českém, anglickém a německém jazyce a dopracována i verze v ruštině, přičemž byl přísně dodržován jednotný manuál loga a dalších grafických zásad.

■ Webové stránky PL, jako základní moderní informační a propagační médium, byly průběžně obsahově aktualizovány ve spolupráci se správcem stránek, pracovníky firmy Beránek spol. s r.o. jejich informační potenciál byl rozšířen pravidelnými aktuálními informacemi o významných návštěvách v PL, ale i zajímavostmi, které s nějakým způsobem Památníku a Lidic dotýkají.

■ V období od června do října se uskutečnilo v „Růžovém sadu přátelství a míru“ 32 svatebních obřadů. Novomanželé na závěr obřadu symbolicky sázeli růžové keře do záhonu založeného pro tyto účely a obdrželi k této události od PL Pamětní list. Ve spolupráci s obecním úřadem se tak dařilo pokračovat v nově založené tradici, která láká zájem médií a přivádí na pietní území další návštěvníky. V tomto roce to bylo více jak tisíc svatebčanů.

NKP LEŽÁKY

■ Koncem června byly uvedeny do provozu webové stránky NKP Ležáky, které mají grafickou i informační návaznost na webové stránky Památníku Lidice. Bohužel s nepodařilo získat původní doménu, která je vlastnictvím Spolku pro obnovu Ležáků.

■ 27. července byla v muzeu NKP Ležáky zahájena první krátkodobá výstava v gesci Památníku Lidice, za kterou byla symbolicky zvolena „Rehabilitace PL v letech 2001 – 2005“.

■ Dne 28. září byl zahájen celorepublikový internetový projekt „Oběti a hrdinové“ zaměřený na české školy. Jeho záměrem je vyzvat žáky a studenty, aby jako aktivní badatelé odhalili v okolí svého bydliště osudy československých občanů, kteří v době 1938-1945 dokázali čelit německému útlu nebo se stali oběťmi nacistické pomsty. Na internetových stránkách projektu www.obetiahrdinove.cz, které byly k projektu vytvořeny a zveřejněny 28. října 2008, budou postupně prezentovány všechny příspěvky, které žáci zpracují podle zadaných kritérií. S pomocí škol by tak měla být veřejně představena místa nejen obecně známá, ale také místa méně nápadná a pro českou veřejnost již téměř „neviditelná“.

■ 30. září proběhl v NKP Ležáky akreditovaný seminář pro učitele s názvem „Co je fašismus a nacismus“, kterého se zúčastnilo 22 pedagogů z celé republiky. Kromě přednášek prof. Dr. Jana Kuklíka, CSc., pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka a Mgr. Vojtěcha Kyncla měli učitelé příležitost si projít pietní území Ležáků.

Přehled doprovodných kulturně – vzdělávacích akcí PL v roce 2008:

MEZINÁRODNÍ KONGRES „SOUČASNÁ HROZBA NEONACISMU, PROJEVY XENOFOBIE“

Kongres s názvem „Současná hrozba neonacismu a projevy xenofobie“ jsme pořádali proto, že si uvědomujeme, že hrozba ze strany neonacistů je stále aktuální. Musíme si připomínat tragédie, které se staly během druhé světové války a upozorňovat na skutečnost, že mnoho tragédií začíná účastí na neonacistické demonstraci. Mezinárodní kongres, který se konal v termínu 1. - 4. října 2008 v Praze, v Lidicích a Ležákách, byl na téma „**Současná hrozba neonacismu, projevy xenofobie**“. Kongresu se zúčastnilo 35 zahraničních hostů z holandského Puttenu, slovenského Kaliště (Muzea Slovenského národního povstání), italského San Pancrazia, norského Telavågu, řecké Ypati a německé organizace Aktuelles Forum. Kongresu se mimo zahraničních hostů zúčastnila delegace z Lidic, Ležáků a Ploštiny a dále hosté z Českého svazu bojovníků za svobodu, Federace židovských obcí v Praze, Konfederace politických vězňů, Klubu autorů literatury faktu, Památníku Terezín a dále studenti Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Gymnázia Jana Palacha z Mělníka, Gymnázia Edvarda Beneše z Kladna a Přírodního gymnázia z Prahy. Zahájení kongresu dne 1. října 2008 v prostorách Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze se zúčastnilo na 240 hostů.

Zcela zaplněná aula Filozofické fakulty UK v Praze při zahájení kongresu.

- První den kongresu se odehrával na půdě Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Kongres byl oficiálně zahájen ředitelem Památníku Lidice JUDr. Miloušem Červencem, který předal slovo předsedovi Poslanecké sněmovny PČR Ing. **Miloslavu Vičkovi**, který pronesl zdravici, poté následoval projev 1. náměstka ministra kultury JUDr. **Františka Mikeše**, slovo děkana FFUK PhDr. Michala Stehlíka, Ph.D., zdravice ředitele Aktuelles Fora **Helmuta Helwiga** a na konec zahajovacího bloku zazněla úvodní přednáška **pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka**, ve které se zabýval osobností Bohuslava Ečera, který v dubnu 1944 poprvé jasně vymezil pojem „zločin proti humanitě“, což se stalo zárodkem budoucí Všeobecné deklarace lidských práv přijaté Valným shromážděním OSN v roce 1948 v Paříži. Poté následoval I. blok přednášek, který byl nazván „Rasismus a hrozba neonacismu“ a II. blok přednášek byl zaměřen na téma „Romského holocaustu“.

V závěru jednacího dne byla přijata deklarace o spolupráci, kterou podepsali zástupci všech mučednických míst.

Zástupci míst, kde se odehrála obdobná tragédie jako v Lidicích.

- „Konference k 60. výročí úmrtí Egona Ervina Kische“ probíhala druhý jednací den, ve čtvrtek 2. října 2008. Tato část kongresu se konala ve spolupráci s Klubem autorů literatury faktu a Magistrátem hl. města Prahy. V odpoledních hodinách byli delegáti přijati v Senátu P ČR předsedou MUDr. Přemyslem Sobotkou a poté v Poslanecké sněmovně P ČR předsedou Ing. Miloslavem Vlčkem.

Setkání s předsedou Senátu PČR MUDr. Přemyslem Sobotkou

- Pátek 3. října 2008 účastníci strávili celý den v Památníku Lidice. Zde po odborných přednáškách europoslankyně Ing. Jany Bobošíkové a pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka, shlédli expozici, prohlédli si s průvodkyní pietní území a poté se zúčastnili zahájení výstavy „Oběti neonacismu po roce 1989 v ČR“.

Ing. Jana Bobošíková při projevu v Památníku Lidice

- Závěrečný přednáškový blok proběhl 4. října v Národní kulturní památce Ležáky. Účastníky kongresu v muzeu přivítal předseda Poslanecké sněmovny P ČR Ing. Miloš Vlach, po projevu pana předsedy se ujal slova historik NKP Ležáky Mgr. Vojtěch Kyncl, který nastínil hostům osud obyvatel z Ležáků a promluvil o odboji na území Protektorátu Čechy a Morava.

Setkání s Ing. Milošem Vlachem v NKP Ležáky.

Kongres byl finančně podpořen dotací od Ministerstva kultury ČR, dotací od Evropské komise z programu „Evropa pro občany“ a Česko-německým fondem budoucnosti. Partneři kongresu byla rovněž Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Senát PČR, Poslanecká sněmovna PČR, Aktuelles Forum, Magistrát hl. m. Prahy a Klub autorů literatury faktu. Mediální partneři byli zejména Nadační fond obětí holocaustu, Muzeum romské kultury a Česká asociace orální historie.

V rámci pásma „Lidické kulturní léto“

se uskutečnily tři akce, a to celostátní přehlídka dětských pěveckých sborů „Světlo za Lidice“ a komponovaná pásma „Světlo za Telavåg“ a „Světlo za San Pancrazio“ (viz výše). Neuskutečnili jsme naopak, pro menší zájem publika v minulých letech, Folkový festival.

V rámci pásma „Lidické zimní večery“ v „divadélku“ v Lidické galerii

22. 01. 2008 Píseň písní

účinkovali Lyra da camera a Alfréd Strejček

30. 01. 2008 Křeslo pro Soňu Červenou aneb večer plný zpěvu a vzpomínek

provázel V. Harapes.

19. 02. 2008 Křeslo pro Evu Hudečkovou

provázel ředitel PL

21. 02. 2008 Proč si nezatančíte?

účinkovali Jiří Lábus, Emil Viklický

06. 03. 2008 Nemám čas lhát

účinkoval Josef Fousek

10. 03. 2008 Vivat Carolus Quartus (Hold Karlu IV.)

účinkoval Alfréd Strejček recitace, flétna Štěpán Rak kytara, zpěv

14. 10. 2008 Koncert In Memoriam Jan Masaryk

účinkovali Marta Vávrová - soprán, Petr Vašíček - klavír

20. 10. 2008 "DUO BRIKCIUS - 2 CELLOS TOUR"

30. 10. 2008 MUSICA FESTIVA DI PRAGA

účinkovali Olga Krumpholzová – soprán, Gabriela Plachá – hoboj, anglický roh, Markéta Dudová – housle a Pavel Kloub – kytara

06. 11. 2008 Křeslo pro Václava Chaloupku a Karla Fuksu,

večerem provázel ředitel PL

11. 11. 2008 VIVAT COMENIUS

účinkovali Alfred Strejček, Štěpán Rak

(dopoledne navíc jako představení pro školní mládež z Buštěhradu a Kladna)

18. 11. 2008 Křeslo pro Stanislava Motla

večerem provázel Robert Tamchyna

25. 11. 2008 Příběhy ze starého zákona (převzaté představení divadla VIOLA)

účinkovali Barbora Munzarová, Josef Somr

04. 12. 2008 Křeslo pro Tomáše Töpfera

večerem provázel Robert Tamchyna

11. 12. 2008 Adventní koncert u gloriety

účinkoval **BYZANTION** - collegium musicae slavicae Praga

16. 12. 2008 Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby

účinkoval Buštěhradský smíšený sbor a sólisté

Všechny tyto akce probíhaly za hojně účasti lidických žen a dětí i dalších občanů z Lidic a blízkého okolí.

Účast Památníku Lidice v zahraničí:

- Ve dnech 21. - 29. dubna 2008, navštívili zástupci PL R. Hanzlíková, B. Pešek a J. Hofmann norský Telavåg, který je jedním z mnoha evropských partnerských míst Lidic, aby zde jednak instalovali výstavu „Lidice“, zúčastnili se odborným slovem při vernisáži výstavy a zejména pietní vzpomínky na oběti nacistické okupace v obci Telavåg.

- 17. dubna 2008 se zástupce ředitele PL Jaroslav Tauber s Bohumilem Řeřichou, předsedou Kruhu přátel česko-německého porozumění zúčastnili v Českém centru v Berlíně zahájení výstavy Karel IV. v Braniborsku. Po oficiálním otevření výstavy se uskutečnila setkání a rozhovory s dalšími přítomnými, zejména s vedoucí Českého centra a s panem velvyslanecským radou Dr. Milanem Čoupkem z velvyslanectví České republiky. Předmětem diskusí byla např. témata pořádání seminářů pro německé pedagogy, právě otevřená výstava, česko-německé vztahy a problematika současného neonacizmu.
- Ve dnech 20. - 22. června 2008 proběhlo v řeckém Ypati mezinárodní setkání, které se připravovalo na setkání 29. března 2008 v Památníku Lidice. Mezinárodního setkání mládeže v řecké Ypati se zúčastnila G. Literová, zástupce ředitele Památníku Lidice Jan Tauber a starosta obce Lidice pan Josef Mareš. Studentka historie na FFUK a průvodkyně PL G. Literová přednesla v Ypati přednášku v anglickém jazyce na téma „Mučednická města a vesnice v Evropě“, která byla zaměřena na tragédii v Lidicích. Setkání se zúčastnilo mimo jiné 150 mladých lidí z celého Řecka a akce byla výrazně medializována řeckými sdělovacími prostředky.

Studentka G. Literová při své přednášce „Mučednická města a vesnice v Evropě“

- San Pancrazio, Bucine, Itálie, ve dnech 22. - 30. června 2008 - účast na vzpomínkových akcích na oběti II. světové války v San Pancrazii a okolí. Zúčastnili se Ing. A. Marinov a H. Chmelíková. Série pietních vzpomínek se uskutečnila v blízkém okolí města Bucine a vyvrcholením je každoročně Mírový pochod mezi obcemi Civitella a San Pancrazio, místy, kde byly v roce 1944 zastřeleni všichni muži za pomoc partyzánskému hnutí. Součástí vzpomínkových akcí byla i „Mírová laboratoř - ZEMĚ a SVOBODA“, určená pro mládež. Z České republiky se zúčastnili výherci 3. ročníku Mezinárodní vědomostní soutěže pro mládež „Lidice pro 21. století“: Petra Polochová z Ostravy, Tereza Tolášová z Hranic na Moravě a Anička Doležalová z Prahy.

- Ve dnech 15.- 16. srpna 2008 se pětičlenná delegace PL, pod vedením ředitele Dr. Červencle, zúčastnila odborného semináře v Banské Bystrici, a druhý den pietní vzpomínky ve vypálené obci Kaliště. Aktivní účast na těchto akcích byla potvrzením velice plodné spolupráce mezi Památníkem Lidice a Muzeem SNP v Banské Bystrici. Přednáška historika PL Mgr. Vojtěcha Kyncl na semináři v B. Bystrici i vystoupení ředitele PL na Kališti za přítomné zahraniční delegace se setkaly s velkým ohlasem u posluchačů.

- Ve dnech 22. – 23. 11. 2008 se Jaroslav Tauber a Ing. Ančo Marinov zúčastnili na pozvání Obce Tokajík pietního aktu a doprovodných akcí při 64. výročí Tokajické tragédie. V průběhu návštěvy došlo také k setkáním a neformálním rozhovorům s oficiálními hosty – se zplnomocněncem vlády SR pro územní samosprávu, se zástupci muzea SNP, se starosty

okolních obcí a p. Při pietním aktu k přítomným promluvil – mezi čtyřmi vybranými delegáty – také Jaroslav Tauber jako zástupce obcí postižených podobným osudem jako Tokajík.

3. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Příjmy 2008 celkem	31 766 tis.Kč
vstupné	1 249 tis. Kč
příspěvek Ministerstva kultury ČR	25 218 tis. Kč
příspěvky ÚSC	33 tis. Kč
příspěvek EU	268 tis. Kč
ostatní příjmy	4 610 tis. Kč
hospodářská činnost	388 tis. Kč

Výdaje 2008 celkem	31 637 tis.Kč
materiálové náklady a energie	4 119 tis. Kč
opravy, údržba	8 729 tis. Kč
služby	6 379 tis. Kč
osobní náklady celkem	6 741 tis. Kč
ostatní náklady	5 410 tis. Kč
hospodářská činnost	259 tis. Kč

Dotace ze státního rozpočtu:

Příspěvek na provoz 22 027 tis. Kč

<u>Účelové dotace</u>	77 tis. Kč	„Mezinárodní dětská výtvarná výstava“ / z kapitoly MŠMT
	280 tis. Kč	Odborné semináře pro učitele / z kapitoly MŠMT
	250 tis. Kč	Mezinárodní vědomostní soutěž pro mládež „Lidice pro 21. století“ / z kapitoly MŠMT
	600 tis. Kč	Mezinárodní kongres „Současná hrozba neonacismu, projevy xenofobie“ / z programu Kulturní aktivity
	410 tis. Kč	Restaurování děl Lidické sbírky / z programu Odstraňování škod – následky povodní 2002
	57 tis. Kč	Odplnění depozitáře Lidické sbírky, pořízení datalogerů / z programu ISO
	33 tis. Kč	Přehlídka dětských pěveckých sborů / dotace ÚSC

Neinvestiční prostředky 700 tis. Kč Restaurování soch v areálu PL / ISPROFIN č. 234112-0270
 817 tis. Kč Rekonstrukce NKP Ležáky / ISPROFIN č. 234112-0288

Investiční prostředky 3 880 tis. Kč Rekonstr. střechy Lidické galerie / ISPROFIN č. 234112-0264
 4 099 tis. Kč Rekonstrukce tribuny muzea PL / ISPROFIN č. 234112-0246
 400 tis. Kč Pořízení užitkového vozu / ISPROFIN č. 234112-279
 10 783 tis. Kč Rekonstrukce NKP Ležáky / ISPROFIN č. 234112-0288

Dotace z programů Evropské unie:

Účelové dotace 268 tis. Kč Mezinárodní kongres „Současná hrozba neonacismu, projevy xenofobie“ / Grant EU z programu „Evropa pro občany“

Sponzorské příspěvky v roce 2008 celkem: 197 tis. Kč

z toho:

Neurčené:	34 tis. Kč
Na údržbu Růžového sadu:	11 tis. Kč
Na MDVV:	50 tis. Kč
Na Přehlídku dětských pěveckých sborů	102 tis. Kč

Seznam dárců naleznete na internetu na adrese www.lidice-memorial.cz .

Příspěvky a dary byly v roce 2008 použity v celkové výši 172 tis. Kč takto:

MDVV	53 tis. Kč
Údržba Růžového sadu	7 tis. Kč
Přehlídka dětských pěveckých sborů	112 tis. Kč

4. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

V roce 2008 byly v Památníku Lidice provedeny následující investiční akce a opravy:

Investice a opravy v Lidicích:

- Dokončeny stavební práce při rekonstrukci výstavní části Pod Tribunou a vzdělávacího střediska (zahájení prací v r. 2007) včetně technického a programového vybavení.
- Rekonstrukce bufetu u gloriety – po několika letech mimo provoz byla obnovena funkce a zkulturněno prostředí prostor určených pro občerstvení návštěvníků PL.
- Oprava domků 501, 502 – po několik desítek let nevyužívané objekty slouží po opravě jako skladové prostory.
- Pro zlepšení informovanosti, a to nejen aktivních návštěvníků PL byl instalován informační panel u parkoviště.
- Vybudováno nové přírodní vodovodní potrubí k fontánám na nádvoří a v růžovém sadě, u fontány v růžovém sadě provedena také rekonstrukce kanalizačního potrubí.
- Oprava základů kostela – odstraněna dlažba zasažena letitou erozí a propadáním podloží, kterou nahradila vrstva ornice s trávnikem.
- Kompletní výměnou střešní krytiny objektu Lidické galerie byly odstraněny problémy se zatékáním do objektu a neustálým zanášením odvodňovacího systému vydrolenou maltou a kusy zvětralé krytiny.
- V nevyužívané podkrovní části Lidické galerie byly vybudovány 4 pokoje pro ubytování návštěvníků PL .

- Opravou trasy od potoka ke hřbitovu byla dokončena rekonstrukce centrálního chodníku v celé jeho délce.
- Byla rozšířena komunikace na křižovatce ve směru k příjezdu na hlavní parkoviště u muzea pro snadnější odbočování autobusů .
- Provedeno zrestaurování všech soch v exteriéru včetně opravy půlkruhu v RS se symboly měst postižených válečnou tragédií.
- Hlavní přivaděč vody pro závlahy od rybníka byl opraven vč. vsazení filtrace vody pro kašnu v růžovém sadě.
- Byla opravena část poškozené a ucpané dešťové kanalizace a strouha z vyústění kanalizace dešťové vody z pietního území do potoka.
- V poslední době docházelo často k poškození lana a odcizování vlajek, proto byly všechny vlajkové stožáry nahrazeny novými s ukrytými lanky.
- Byla opravena izolace proti zemní vlhkosti v suterénu galerie.
- V souladu s projednáním s pracovníky NPÚ Praha byly provedeny prořezy stromů v lesoparcích a vysazeny nové stromy podél příjezdové silnice.
- V Růžovém sadu a v Pietním území byly osazeny odpadkové koše pro ukládání psích exkrementů.
- Byla opravena kamenná dlažba chodníků v Růžovém sadě a pod Glorietem.
- Byl vydlážděn okapový chodník a plocha nad stropem sklepa pro vzduchotechnickou jednotku v zahradě u LG.
- V červenci bylo provedeno odplísňení prostor depozitáře Lidické sbírky a exponátů v něm uložených. Tato situace vznikla z důvodu zanesení plísní na obrazech, které byly v r. 2003 převezeny do Lidické galerie z depozitáře ČMVU, který byl v r. 2002 zasažen povodněmi. Na žádost Památníku Lidice bylo uvolněno 410 000 na očištění všech exponátů uložených v depozitáři a restaurování některých z nich z Povodňového programu. Z programu ISO D získal v letošním roce Památník Lidice dalších 58 000 na odplísňení samotných prostor a nákup dataloggerů, které lépe zaznamenají teplotu a vlhkost v depozitáři i výstavních prostorách v Lidické galerii i Muzeu.
- Od července byla s ohledem na stále častější výskyt vandalismu smluvně zajištěna bezpečnostní agentura na fyzickou ostrahu Pietního území, Růžového sadu a parkoviště.

Odplísňování depozitáře Lidické sbírky

Workshop studentů AVU

Investice a opravy v Ležákách:

- V druhé polovině roku byla provedena kompletní stavební rekonstrukce restaurace a muzea včetně venkovních a vnitřních sociálních zařízení, výměny všech oken a dveří, a úprav ve výstavním a promítacím prostoru muzea.
- součástí rekonstrukcí byly rovněž instalace EZS, EPS A CCTV v muzeu a restauraci, vybudování bezbariérového přístupu do muzea a rekonstrukce všech přístupových asfaltových a štětovaných cest u muzea, restaurace a na pietním území včetně nových obrubníků a schodů.
- Byly vyměněny lávky přes potok a zábradlí, podél příjezdové komunikace bylo nainstalováno veřejné osvětlení.
- Pro zpřehlednění pietního území byly provedeny masivní prořezy stromů na svazích ke kříži, u hrobovů a u potoka.

Na úseku údržby a oprav bylo realizováno:

- Byla zakoupena nová osobní vozidla Nissan Tiida a Citroen Jumpy, od jiné příspěvkové organizace bylo bezúplatně převedeno starší vozidlo Citroen Jumpy
- Pro stále častější závady a poruchy byl vyřazen vůz VW Transporter
- běžné opravy a údržba objektů v areálu Památníku Lidice
- průběžné materiálně-technické zajišťování provozu Památníku Lidice.

5. VÝHLED NA ROK 2009

- Památník Lidice bude ve své činnosti v roce 2009 pokračovat a rozšiřovat svoji výstavní, ediční, vzdělávací i propagační činnost. Hlavní zaměření činnosti však bude napřeno na NKP Ležáky k její připravenosti pro hlavní návštěvní sezónu ve stávajících provozních podmínkách.

Zejména se bude jednat o dokončení oprav a úprav obou budou, pietního území. Bude dokončena nová expozice muzea a instalovány výstavy v minigalerii. Připraví nový scénář pietní vzpomínky a řadu doprovodných programů v čele s mezinárodním seminářem, který se uskuteční v předvečer pietní vzpomínky v Ležákách.

- Památník Lidice bude dále navazovat na spolupráci s evropskými městy a vesnicemi, které byly obdobně postiženy jako Lidice. V letošním roce se setkání mučednických míst ujal Památník Lidice a uspořádal kongres, kterého se zúčastnilo 40 delegátů ze 7 evropských států. V příštím roce by se mělo uskutečnit 2. října 2009 menší setkání zástupců z mučednických míst v holandském Puttenu, kde bude probíhat vzpomínka 65. výročí od tragédie. A v roce 2010 se organizace setkání ujalo Muzeum Slovenského národního povstání z Banské Bystrice, které chce navázat na kongres, který probíhal v říjnu letošního roku v Praze, Lidicích a Ležákách.

- Památník Lidice plánuje v roce 2009 dokončit digitalizaci foto archívu PL a začít digitalizovat sbírku NKP Ležáky. Průběžně rovněž zpracovávat fotografie do programu DEMUS, aby mohly být fotografie dále využívány badateli i širokou veřejností.